

Geschiedenisboek, documentaire, roman

Door Anneke Hol-Steegstra*

Over het boek *De 13 fan Obbe Sjutsje* (2022) van Mechtilde Postma & Goaitsen van der Vliet.

Deze korte recensie werd op 21 mei 2022 onder de titel *Skiednisboek, dokumintêre, roman* gepubliceerd op de website van DeRyp. (Nederlandse vertaling G.v.d.V.)

*Klinisch psycholoog GGZ Friesland, Franeker

Deze nauwkeurig opgemaakte familiehistorie houdt het midden tussen een geschiedenisboek, een documentaire en een roman. De verhalen over de mensen, de tijd en het dagelijkse boeren- en katholieke leven van de Postma's van De Tempel in de Sandfirderrijp zijn met veel detail beschreven. De foto's, kaartjes, namen en plaatsnamen bevredigen de nieuwsgierigheid bovendien en geven antwoord op bijna alle mogelijke vragen die bij de lezer opkomen. Nooit is de informatie zo uitgebreid dat je de draad kwijtraakt. Het helpt ook dat verdiepende uitstapjes regelmatig als voetnoot onderaan de bladzij staan. En als je toch nog ergens meer over wilt weten, dan geeft Google uitkomst.

Ik heb geen fout kunnen vinden in het boek, op een paar zetfoutjes na (voetnoot 5 tot 9 in het hoofdstuk 'Obe' zijn niet goed genummerd).

Tot zover de literaire recensie.

De Postma's vormen een bijzonder gezin dat zwaar belast is met psychiatrische ziektes (waaronder schizofrenie). Daardoor loopt er een zeer indrukwekkende tweede verhaallijn door dit boek. Die van het omgaan met 'niet goed zijn' in de 20e eeuw. Het in de adolescentie 'niet goed' worden van het ene na het andere kind en ook het bij vlagen 'niet goed' zijn van moeder Sjutje, roepen verbazing en medeleven op. Hoe kon het zo gebeuren? En hoe redden ze het met elkaar in die gesloten gemeenschap, daar aan het eind van de wereld? Hier krijg je als lezer een beeldend antwoord op.

Van alle gezinsleden wordt het levensverhaal in een eigen hoofdstuk beschreven en als lezer krijg je zo een steeds beter begrip van hoe ze met elkaar omgingen en hoe ze elkaar beleefden. De prachtige citaten en herinneringen van mensen die hen hebben gekend, dragen hiertoe bij.

Wat je na het lezen van het boek nog lang blijft verbazen, is hoe opvallend gewoon er werd omgegaan met het ongewone gedrag van de gezinsleden, ook binnen de gemeenschap. Daar kunnen we vandaag-de-dag nog wel wat van leren.

Afsluitend is dit het belangrijkste stuk vakliteratuur dat ik de afgelopen tijd heb gelezen.